

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 217/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. júna 2018 prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti LUBIA s. r. o., Vinohradnícka 3, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Mgr. Martinom Danišovičom, Drieňová 1/D, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. k. XVI/2 Pz 109/17/1000-7 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti LUBIA s. r. o. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti LUBIA s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod č. k. XVI/2 Pz 109/17/1000-7 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že je stranou, konkrétne poškodeným, v trestnej veci týkajúcej sa podozrenia zo spáchania obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v trestnom konaní vedenom na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej jednotke finančnej polície, Expozitúre Stred Banská Bystrica pod ČVS: PPZ-700/NKA-FP-ST-2016. Ďalej uviedla, že v už uvedenej veci podala námietku zaujatosti proti prokurátorovi Okresnej prokuratúry Kežmarok ako prokurátorovi vykonávajúcemu dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní (ďalej len „dozorový prokurátor“) podľa § 230 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Uviedla, že dozorový prokurátor o tejto námietke zaujatosti rozhodol tak, že sa nevytlúčil z vykonávania úkonov trestného konania. Pretože sťažovateľka považovala toto rozhodnutie dozorového prokurátora za nezákonné, v zákonnej lehote proti nemu podala sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný prokurátor v Kežmarku (ďalej len „okresný prokurátor“) tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. Pretože zamietnutie sťažnosti zo strany okresného prokurátora s prihliadnutím na obsahovú stránku rozhodnutia sťažovateľka považovala za nezákonné a bola toho názoru, že okresný prokurátor je jednoznačne zaujatý a sú dôvody na jeho vylúčenie v zmysle § 31 ods. 2 Trestného poriadku, vzniesla proti nemu námietku zaujatosti. Okresný prokurátor rozhodol o nej svojím uznesením, a to tak, že sa nevytlúčil z vykonávania úkonov trestného konania. Proti uvedenému uzneseniu okresného prokurátora podala sťažovateľka v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajský prokurátor“) tak, že sťažnosťou napadnuté rozhodnutie okresného prokurátora zrušil, ale na základe iných dôvodov, ako v sťažnosti uviedla sťažovateľka. Dodala, že v podstate jediným dôvodom zrušenia rozhodnutia okresného prokurátora bol právny názor krajského prokurátora, že nie je možné vzniesť námietku zaujatosti proti okresnému prokurátorovi, pretože tento nie je prokurátorom vykonávajúcim dozor nad zákonnosťou trestného konania. Vzhľadom na uvedené podľa sťažovateľky nebolo o jej sťažnosti proti uzneseniu okresného prokurátora meritórne rozhodnuté.

3. V ďalšej časti sťažovateľka uvádza, že z dôvodu, že považovala postup a rozhodnutie č. k. 3 KPt 109/17/7700-44 krajského prokurátora (ďalej len „uznesenie krajského prokurátora“) za nezákonné, v súlade s § 363 Trestného poriadku podala na generálnej prokuratúre návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní. O jej návrhu bolo zo strany generálnej prokuratúry rozhodnuté podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku s odôvodnením, že tento návrh podala po uplynutí zákonnej trojmesačnej lehoty od právoplatnosti napádaného uznesenia krajského prokurátora, pričom však podľa informácií uvedených v oznámení prokurátor generálnej prokuratúry (ďalej len „generálny prokurátor“) trestnú vec ex offio preskúmal, avšak nezistil žiadne porušenie zákona, ktoré by odôvodňovalo zrušenie uznesenia krajského prokurátora. Oznámenie generálnej prokuratúry v napadnutom konaní bolo sťažovateľke doručené 21. februára 2018.

4. Ďalej sťažovateľka uvádza, že generálna prokuratúra svojím postupom pri vybavovaní jej návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní, a to uznesenia krajského prokurátora, jej uprela právo na riadne a zákonné preskúmanie tohto uznesenia krajského prokurátora, o ktorom je presvedčená, že je nezákonné. Tiež uviedla: *„Generálna prokuratúra SR odôvodnila svoj postup spočívajúci v nevyhovení návrhu... tým, že podľa názoru Generálnej prokuratúry SR bol návrh podaný po uplynutí 3 mesačnej lehoty podľa § 364 ods. 1 Trestného poriadku. Odhliadnuc od skutočnosti, že odôvodnenie Generálnej prokuratúry SR ohľadne lehoty na podanie návrhu je úplne nezrozumiteľné a nepresné (v oznámení je uvedené, že návrh bol podaný dňa 28.11.2017, t.j. až po márnom uplynutí lehoty troch mesiacov, ktorá mala podľa Generálnej prokuratúry uplynúť v ten istý deň – dňa 28.11.2017), je potrebné uviesť, že sťažovateľ podal návrh v zákonnej lehote troch mesiacov... V predmetnej veci bolo návrhom napadnuté uznesenie Krajského prokurátora v Prešove zo dňa 21.08.2017 pod č. k. 3 KPt 109/17/7700-44 oznámené doručením sťažovateľovi dňa 25.09.2017, pričom v tento deň predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť. Ako bolo uvedené vyššie sťažovateľ podal príslušný návrh na zrušenie právoplatného uznesenia dňa 28.11.2017, t. j. v rámci plynutia zákonom stanovenej lehoty 3 mesiacov, nakoľko táto lehota uplynula až 27.12.2017 (nakoľko koniec lehoty by pripadal na 25.12.2017 čo je dňom pracovného pokoja a najbližší pracovný deň v zmysle § 63 ods. 5 Trestného poriadku pripadol na 27.12.2017). Ak Generálna*

prokuratúra SR odmietla návrh sťažovateľa na zrušenie právoplatného uznesenia ako návrh podaný po zákonnej lehote, Generálna prokuratúra SR týmto jednoznačne zasiahla do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a sťažovateľovi znemožnila domáhať sa svojich práv vyplývajúcich z § 363 a nasl. Trestného poriadku. Informáciu Generálnej prokuratúry SR, podľa ktorej mal generálny prokurátor ex offio trestnú vec preskúmať, pričom podľa jeho záveru nemal zistiť vo veci namietaného právoplatného uznesenia Krajského prokurátora v Prešove žiadne porušenie zákona, považuje sťažovateľ len za formálny akt Generálnej prokuratúry SR bez bližšieho sa oboznámenia s podmienkami nezákonnosti právoplatného Uznesenia Krajského prokurátora v Prešove a bez akéhokolvek podrobného odôvodnenia vysvetľujúceho dôvodnosť prijatého záveru Generálneho prokurátora SR. Z tohto ohľadu možno takýto záver Generálneho prokurátora SR považovať za arbitrárny a nepreskúmateľný pre nedostatok uvedených dôvodov.“

5. V záverečnej časti sťažnosti sťažovateľka uvádza dôvody, pre ktoré je presvedčená, že uznesenie krajského prokurátora, týkajúce sa nevyhlásenia okresného prokurátora, nie je v súlade so zákonom, a zároveň dodáva: „... a bolo teda zákonnou povinnosťou Generálneho prokurátora SR takéto právoplatné, avšak nezákonné rozhodnutie zrušiť postupom podľa § 363 Trestného poriadku.“ Dodala, že ak generálny prokurátor nesprávnym postupom vyhodnotil jej návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní týkajúci sa uznesenia krajského prokurátora za podaný po zákonnej lehote a z tohto dôvodu tomuto návrhu nevyhovelo, týmto postupom bolo sťažovateľke znemožnené, aby krajský prokurátor po zrušení jeho uznesenia generálnym prokurátorom rozhodol o vylúčení okresného prokurátora z konania v jej trestnej veci. Na záver uviedla, že takýmto postupom generálna prokuratúra zasiahla do jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a v príčinnej súvislosti s tým došlo k tomu, že o vylúčení okresného prokurátora nebolo zákonným a ústavne konformným spôsobom právoplatne rozhodnuté, pričom skutočnosť – oznámenie, že generálny prokurátor vec ex offio preskúmal a v uznesení krajského prokurátora nenašiel žiadne porušenie zákona, považuje za arbitrárne a vzhľadom na neuvedenie žiadnych skutočností zdôvodňujúcich takéto konštatovanie je podľa jej názoru takýto záver generálneho prokurátora nepreskúmateľný, čo taktiež považuje za zásah do jej práva na spravodlivý proces.

6. V petite sťažnosti sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry SR v konaní vedenom pod č. k. XVI/2 PZ 109/17/1000-7 spočívajúcom v tom, že Generálny prokurátor SR upovedomil sťažovateľa listom zo dňa 05.02.2018 o tom, že jeho návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní v zmysle § 363 a nasl. Trestného poriadku nie je možné vyhovieť bez toho, že by vecne preskúmal návrh sťažovateľa v pozícii Generálneho prokurátora SR, porušené bolo.

2. Generálnej prokuratúre SR sa prikazuje, aby opätovne vo veci konala, vecne preskúmala návrh sťažovateľa zo dňa 28.11.2017 na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní – uznesenia Krajského prokurátora v Prešove zo dňa 21.08.2017 pod č. k. 3 KPt 109/17/7700-44 v zmysle § 363 a nasl. Trestného poriadku a o návrhu sťažovateľa zo dňa 28.11.2017 meritórne rozhodla.“

3. Generálna prokuratúra SR je povinná zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie opatrenie alebo iný zásah. ...Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý vo svojom § 25 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

10. Zákon o ústavnom súde v § 25 ods. 2 uvádza, že návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

13. Pokiaľ ide o podanú sťažnosť sťažovateľky, jej podstatou a predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľkou uplatnený nárok na jej ochranu voči postupu generálneho prokurátora v napadnutom konaní, ktorým malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd na tomto mieste uvádza, že generálny prokurátor sa podnetu sťažovateľky venoval a trestnú vec ex offio preskúmal napriek skutočnosti, že podnet bol zo strany sťažovateľky generálnej prokuratúry podaný oneskorene, ako to vyplýva zo skutočností uvedených v liste generálnej prokuratúry z 5. februára 2018, ktorý tvorí prílohu sťažnosti sťažovateľky doručenej ústavnému súdu. V predmetnej písomnosti je uvedené: „... *Napriek konštatovanému záveru som ex offio (§ 364 ods. 2 Trestného poriadku) trestnú vec preskúmal, pričom som nezistil porušenie zákona odôvodňujúce zrušenie namietaného právoplatného uznesenia krajského prokurátora v Prešove.*“

14. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

15. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 307/2017).

16. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre pravidelne zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bol náležite zistený

skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 67/2015).

17. Základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj generálna prokuratúra. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry... pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno samo osebe považovať skutočnosť, že prokuratúra podnetu... nevyhoví podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.) (III. ÚS 67/2015).

18. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom generálnej prokuratúry nestotožnila, ešte sama osebe nemôže znamenať porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy možno vyvodiť predovšetkým povinnosť, aby sa prokurátor podaním – podnetom (návrhom) – sťažovateľky zaoberal podľa príslušných ustanovení na vec sa vzťahujúceho zákona, čo v konečnom dôsledku v danej veci aj urobil (III. ÚS 147/2016). Ústavný súd opakovane pripomína, ako už bolo uvedené v bode 13, že generálny prokurátor sa podaním sťažovateľky zaoberal, neignoroval ho a predmetnú trestnú vec ex offio preskúmal, avšak porušenie zákona nezistil.

19. S poukazom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým konaním generálnej prokuratúry absentuje relevantná príčinná súvislosť, preto je sťažnosť zjavne neopodstatnená a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ju bolo potrebné odmietnuť.

20. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v sťažnostnom petite nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5 júna 2018